

Projekt CISUR – Jačanje pravosudne suradnje u primjeni Uredbe o nasljeđivanju u Hrvatskoj i Sloveniji“/„CISUR – Enhancing Judicial Cooperation on the Implementation of the Succession Regulation in Croatia and Slovenia“

Koordinator: Hrvatski pravni centar (HR). Partneri: Mirovni inštitut (SI), Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske (HR), Hrvatska javnobilježnička komora (HR) i Notarska zbornica Slovenije (SI). Suradnik: Vrhovni sud Republike Hrvatske (HR).

Projekt „CISUR – Jačanje pravosudne suradnje u primjeni Uredbe o nasljeđivanju u Hrvatskoj i Sloveniji“/„CISUR – Enhancing Judicial Cooperation on the Implementation of the Succession Regulation in Croatia and Slovenia“ – informacija o projektu

Projekt „Jačanje pravosudne suradnje u primjeni Uredbe o nasljeđivanju u Hrvatskoj i Sloveniji (CISUR)“ (u nastavku teksta: Projekt) bavi se implementacijom Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog Parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi europske potvrde o nasljeđivanju (dalje: Uredba). Projekt provodi Hrvatski pravni centar u partnerstvu s Ministarstvom pravosuđa RH, Hrvatskom javnobilježničkom komorom, Mirovnim inštitutom (organizacija civilnog društva iz Slovenije) i Notarskom zbornicom Slovenije, a u suradnji s Vrhovnim sudom RH. Provedba projekta traje 20 mjeseci, od 1. prosinca 2018. do 31. srpnja 2020. Projekt je sufinanciran iz Programa za pravosuđe Europske Unije (2014-2020).

Razlozi za izvođenje Projekta

Sloboda kretanja unutar Europske unije dovodi do situacija da se sve veći broj osoba kreće iz jedne države članice u drugu radi zaposlenja ili života nakon umirovljenja, a što posljedično često rezultira time da su građani EU vlasnici imovine u različitim državama članicama. Tomu treba pridodati i sklapanje brakova među građanima EU koji su državljani različitih država članica ili njihovu prisutnost u državi članici koja nije država njihova državljanstva. U slučaju smrti tih osoba otvaraju se brojna nasljednopravna pitanja s prekograničnim elementom. Budući da europsko stanovništvo stari, problem je tim izraženiji. Ocjenjeno je da otprilike 4,5 milijuna osoba umire svake godine u EU, a što obuhvaća imovinu u ukupnoj vrijednosti od 646 milijarde EUR godišnje. Izneseno je i da se razumno može pretpostaviti da otprilike 9 – 10% nasljeđivanja od ukupnog broja (cca 450.000 slučajeva) uključuje međunarodno obilježje, a na što otpada imovina u ukupnoj vrijednosti od 123,3 milijarde EUR godišnje.

Stoga je 4. srpnja 2012. donesena Uredba br. 650/2012 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (SL EU, L 201, 27. 7. 2012.).

Unatoč iscrpnim odredbama o području primjene, priznanju i izvršenju odluka o nasljeđivanju odnosno javnih isprava i sudskih nagodbi, izdavanju Europske potvrde o nasljeđivanju i njezinim učincima, kao i odgovarajućim obrascima za izdavanje Potvrde, primjena Uredbe br. 650/2012 o nasljeđivanju može biti vrlo izazovna, a na što ukazuju problemi iz prakse (vidi više infra).

Ciljevi projekta

- istražiti u kojoj mjeri i na koji način Hrvatska i Slovenija uspješno primjenjuju Uredbu i nacionalne provedbene zakone (putem sekundarne analize podataka i empirijskog istraživanja), kao i probleme s kojima se susreću nadležna tijela prilikom primjene Uredbe, te izraditi preporuke u odnosu na primjenu Uredbe;
- povećati stručna znanja potrebna za primjenu Uredbe (putem izrade Vodiča za implementaciju Uredbe za pravnike praktičare te provođenja treninga za implementaciju Uredbe za pravnike praktičare);
- informirati građane o postojanju Uredbe kako bi oni unaprijed mogli urediti pitanja koja se odnose na nasljeđivanje, putem objave informativnog materijala za širu javnost;
- diseminirati preporuke i Vodič među relevantnim institucijama i stručnoj javnosti;
- pridonijeti razvoju suradnje i uzajamnog povjerenja između tijela javne vlasti i profesionalnih skupina koje primjenjuju Uredbu u Hrvatskoj i Sloveniji (putem stručnog skupa za otvaranje kolegijalnog dijaloga među akterima u području provedbe i primjene Uredbe kao i putem završnog skupa na Projektu/međunarodni kolokvij).

Glavne projektne aktivnosti

1. Istraživanje regulatornog i institucionalnog okvira za primjenu Uredbe i prakse u Hrvatskoj i Sloveniji
Glavna svrha ove aktivnosti jest ispitati stanje u primjeni Uredbe u Hrvatskoj i Sloveniji radi razjašnjavanja potencijalnih problematičnih pitanja, razvijanja smjernica koje bi olakšale njezino koherentno provođenje i davanje preporuka za buduće izmjene provedbene prakse, kako unutar dvije zemlje, tako i na razini EU. Istraživanje se sastoji od izrade pregleda regulatornog i institucionalnog okvira i empirijskog istraživanja koje će se provoditi putem poluskstrukturiranih intervjua s javnim bilježnicima, sucima i odvjetnicima te fokusnih grupa. Istraživanje će se okončati izradom Završnog izvješća, na temelju kojeg će se izraditi preporuke u odnosu na implementaciju Uredbe kao polazište za pripremu i izvođenje svih drugih projektnih aktivnosti.
2. Razvoj alata/instrumenata za podizanje znanja o primjeni Uredbe

Kako bi se pospješila primjena Uredbe te kako bi se rezultati provedenih istraživanja i izrađenih preporuka integrirali u prakse profesionalnih skupina (javnih bilježnika, sudaca i odvjetnika), izradit će se Vodič za implementaciju Uredbe. Na temelju Vodiča pripremit će se program za treninge stručnjaka praktičara koji primjenjuju Uredbu te će se održati pilot trening i *on line* trening za navedene skupine pravnika.

Također, izradit će se informativni materijal za širu javnost kao informacija i instrukcija za EU građane/ke, potencijalne nasljednike iz Hrvatske i Slovenije u zemljama EU i *vice versa*

3. Razmjena znanja i zagovaračke aktivnosti

Nakon što se završi istraživanje i izrade preporuke, organizirat će se stručni skup za aktere u provođenju i primjeni Uredbe u Hrvatskoj i Slovenija kako bi raspravili rezultate istraživanja i preporuke, razmijenili znanja i iskustva te zaključcima doprinijeli razvoju daljih projektnih aktivnosti. Na završnom javnom skupu (međunarodni kolokvij) predstaviti će se svi projektni rezultati, no, ujedno treba predstavljati i sponu i čvršću povezanost radi dalje suradnje među ekspertima i tijelima javne vlasti u području primjene Uredbe u Hrvatskoj i Sloveniji.

Tijekom provedbe projekta svih 20 mjeseci, diseminirat će se informacije i rezultati projekta, ovisno o fazi implementacije, na temelju plana koji će biti izrađen na početku provedbe Projekta.

Projektni tim (koordinacija provedbe i stručna provedba Projekta)

- Menadžerski tim: voditeljica i nacionalna koordinatorica za Hrvatsku (Anja Šupraha), nacionalna koordinatorica za Sloveniju (Katarina Vučko), asistentice na projektu (Marina Jukić i Franja Arlič)
- Ekspertni tim: pravni stručnjaci (doc.dr.sc. Slađana Aras Kramar; Katarina Vučko) i istraživači (doc.dr.sc. Marko Turk i Katarina Vučko)
- Eksperti iz partnerskih organizacija: Maja Rakić (načelnica Sektora za međunarodnu pravnu pomoć i pravosudnu suradnju s državama članicama EU, Ministarstvo pravosuđa RH) i Filip Milak (stručni savjetnik za međunarodnu suradnju i odnose s javnošću, Hrvatska javnobilježnička komora)

Odbor Projekta (nadzor, usmjeravanje i evaluacija provedbe Projekta u odnosu na substantivna pitanja provedbe)

- Predstavnici partnerskih i suradne organizacije: HPC-a (Vesna Grubić, direktorica), Ministarstva pravosuđa HR (Ivan Crnčec, pomoćnik ministra u Upravi za europske poslove, međunarodnu i pravosudnu suradnju), Hrvatske javnobilježničke komore (Ljiljana Vodopija Čengić, javna bilježnica), Mirovnog inštituta (Katarina Vučko, pravna stručnjakinja), Notarske zbornice Slovenije (Sonja Kralj, predsjednica Notarske zbornice Slovenije), Vrhovnog suda RH (Damir Kontrec, sudac i predsjednik Građanskog odjela Vrhovnog suda);
- Glavni stručnjak na Projektu, prof.dr.sc. Mihajlo Dika

O Uredbi o nasljeđivanju

Uredba sadrži odredbe o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznanju ili prihvaćanju, izvršivosti i izvršenju odluka, javnih isprava i sudskih nagodbi u nasljednim stvarima te o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju. Cilj Uredbe je olakšati pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta uklanjanjem prepreka slobodnom kretanju osoba koje se trenutačno susreću s poteškoćama u ostvarivanju svojih prava u kontekstu nasljeđivanja koje ima prekogranične implikacije.

Radi ujednačene primjene Uredbe donesena je i Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 1329/2014 od 9. prosinca 2014. o uspostavi obrazaca iz Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju (dalje: Provedbena Uredba).

U odnosu na materijalno područje primjene, Uredba se primjenjuje na sve građanskopravne aspekte nasljeđivanja za slučaj smrti, odnosno na sve oblike prijenosa imovine, prava i obveza za slučaj smrti, bilo dobrovoljnim prijenosom raspolaganjem imovinom za slučaj smrti, bilo prijenosom zakonskim nasljeđivanjem. Uredba također navodi pitanja koja su isključena iz područja njene primjene, poput poreznih, carinskih ili upravnih stvari javnoga prava; statusa fizičkih osoba, kao i obiteljski odnosi i odnosi za koje se prema pravu mjerodavnom za te odnose smatra da imaju usporedive učinke; pravne i poslovne sposobnosti fizičkih osoba, osim posebnih oblika te sposobnosti na području nasljednog prava; pitanja nestanka, odsutnosti i presumirane smrti fizičke osobe; pitanja režima bračne stečevine i imovinskih režima odnosa za koje se prema pravu mjerodavnom za te odnose smatra da imaju usporedive učinke kao brak; obveza uzdržavanja, osim onih koje nastaju za slučaj smrti; formalne valjanosti usmenih raspolaganja imovinom za slučaj smrti; imovinskih prava i koristi koji nastaju ili se prenose na drugi način koji nije nasljeđivanje, poput darovanjem, putem zajedničkog vlasništva s pravom prelaska na preživjele osobe, planova umirovljenja, ugovora o osiguranju i sličnih ugovora, ne dovodeći u pitanje obveze vraćanja ili obračunavanja darova, predujmova ili legata prilikom utvrđivanja nasljednih dijelova, a na koje bi se primjenjivalo pravo mjerodavno za nasljeđivanje prema Uredbi; pitanja koja uređuje pravo trgovačkih društava i drugih tijela s pravnom osobnošću ili bez nje, poput klauzula u osnivačkim aktima i statutima trgovačkih društava i drugih tijela s pravnom osobnošću ili bez nje koji određuju što će biti s udjelima u slučaju smrti članova; likvidacije, brisanja ili spajanja trgovačkih društava i drugih tijela s pravnom osobnošću ili bez nje; uspostave, upravljanje i likvidacija zaklada (trusts); prirode

stvarnih prava; te upisivanja u upisnik prava na nepokretnoj i pokretnoj imovini, uključujući zahtjeve za takav upis te učinke upisa ili propust da se zahtjeva upis takvih prava u upisnik.

U odnosu na vremensko i teritorijalno područje primjene, Uredba se primjenjuje na nasljeđivanje osoba koje su umrle 17. kolovoza 2015. godine ili nakon toga datuma, u svim državama članicama EU, osim u Danskoj, Ujedinjenom Kraljevstvu te Irskoj.

Kod utvrđivanja nadležnosti i mjerodavnog prava za nasljeđivanje opća poveznica je uobičajeno boravište u vrijeme smrti ostavitelja, koje utvrđuje tijelo koje odlučuje o nasljeđivanju na temelju ukupne procjene životnih okolnosti ostavitelja tijekom posljednjih godina njegovog života i u trenutku smrti, uzimajući u obzir sve relevantne činjenice, posebno trajanje i stalnost prisutnosti ostavitelja u dotičnoj državi članici te uvjete i razloge za tu prisutnost.

Pored opće nadležnosti – uobičajenog boravišta u trenutku smrti ostavitelja, Uredba sadrži i odredbe o prorogaciji nadležnosti, supsidijarnoj nadležnosti i *forum necessitatis*.

Naime, ako je ostavitelj za uređenje svojeg nasljeđivanja izabrao pravo države članice čiji je državljanin u trenutku izbora ili u trenutku smrti, stranke na koje se to odnosi mogu se sporazumjeti da sud ili sudovi te države članice imaju isključivu nadležnost odlučivati o svim nasljednim stvarima.

U slučaju ako se uobičajeno boravište umrlog u trenutku smrti ne nalazi u državi članici, sudovi države članice u kojoj se nalazi imovina ostavine nadležni su odlučivati o nasljeđivanju u cijelosti ako je ostavitelj imao državljanstvo te države članice u trenutku smrti ili ako je umrli imao svoje prethodno uobičajeno boravište u toj državi članici, pod uvjetom da u trenutku kada je postupak pokrenut pred sudom nije proteklo više od pet godina od promjene tog uobičajenog boravišta. Sudovi države članice u kojoj se nalazi imovina ostavine biti će nadležni odlučivati samo o toj imovini, ako nijedan sud u državi članici nije nadležan prema prethodno navedenom kriteriju.

Ako nijedan sud države članice u skladu s drugim odredbama Uredbe nije nadležan, sudovi države članice, u iznimnim slučajevima, mogu odlučivati o nasljeđivanju ako u trećoj državi s kojom je slučaj usko povezan postupak nije moguće pokrenuti ili provesti u razumnim okvirima ili postupak u trećoj državi nije moguć. Slučaj mora u dovoljnoj mjeri biti povezan s državom članicom suda pred kojim je pokrenut postupak.

Kod pitanja priznanja odluka o nasljeđivanju, Uredba uređuje pojednostavljeni postupak egzekviture. Tako će se odluka donesena u nekoj državi članici priznati u drugoj državi članici bez potrebe za bilo kakvim posebnim postupkom. Odluka o nasljeđivanju neće se priznati ako postoji koji od razloga za odbijanje priznanja propisani Uredbom.

Odluke donesene u državi članici i izvršive u toj državi izvršive su u drugoj državi članici ako su na zahtjev bilo koje zainteresirane strane tamo proglašene izvršivima. Zahtjev za proglašenjem izvršivosti podnosi se sudu ili nadležnom tijelu države članice izvršenja o kojima je ta država članica obavijestila Komisiju. Odluka o nasljeđivanju proglašava se izvršivom odmah po ispunjavanju formalnosti propisanih Uredbom, bez ispitivanja razloga za odbijanje priznanja i bez prava stranke prema kojoj se zahtijeva izvršenje odluke u tom stadiju postupka na podnošenje prigovora na zahtjev. Nakon što se strankama dostavi odluka o proglašenju izvršivosti odluke, svaka stranka može podnijeti žalbu protiv te odluke.

Javna isprava sastavljena u državi članici ima jednaku dokaznu snagu u drugoj državi članici kao što ima u državi članici podrijetla, ili najbližnji učinak, pod uvjetom da to nije očigledno u suprotnosti s javnom poretom države članice u kojoj se traži prihvaćanje te isprave. U odnosu na sustav izvršenja odnosno proglašenja izvršivosti javne isprave, Uredba propisuje primjenu istog sustava koji je uspostavljen za odluke o nasljeđivanju, što vrijedi i za sudske nagodbe u nasljednim stvarima.

Konačno, Uredba uvodi Europsku potvrdu o nasljeđivanju, sa svrhom olakšavanja pravnog položaja nasljednika, legatara, izvršitelja oporuke ili upravitelja ostavine. Njome se mogu koristiti nasljednici, legatari, izvršitelji oporuka ili upravitelji ostavine koji se u drugoj državi članici moraju pozvati na svoj status ili izvršavati svoja prava kao nasljednici ili legatari i/ili svoje ovlasti kao izvršitelji oporuka ili upravitelji ostavine. Korištenje Potvrde nije obvezno te ona ne nadomješta unutarnje isprave koje se u državama članicama koriste za slične svrhe. Međutim, ako je predložena Potvrda izdana u drugoj državi članici, tijelo kojem je ona predložena nije ovlašteno zahtijevati podnošenje odluke o nasljeđivanju, javnih isprava ili sudske nagodbe. Potvrdu izdaju sudovi ili druga tijela koja su po nacionalnom pravu nadležna baviti se nasljednim stvarima u državi članici izdavanja (npr. javni bilježnici), sukladno pravilima Uredbe o nadležnosti. Potvrda se izdaje na zahtjev ovlaštene osobe, na obrascu zahtjeva koji je, kao i obrazac Potvrde, sastavni dio Provedbene Uredbe. Potvrda proizvodi svoje učinke u svim državama članicama, bez posebnog postupka prihvaćanja. Ona nije javna isprava u smislu kako je određuje Uredba, ali ima dokaznu snagu te se predmnijeva da istinito dokazuje elemente koji su utvrđeni prema mjerodavnom pravu za nasljeđivanje ili prema bilo kojem drugom mjerodavnom pravu za određene elemente.

Provedba Uredbe u Hrvatskoj i Sloveniji

U Republici Hrvatskoj donesen je poseban Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju kojim su određene mjesna nadležnost za odlučivanje o ostavini, nadležna tijela za postupanje i donošenje odluka te postupci u području primjene Uredbe (EU) br. 650/2012 o nasljeđivanju. Hrvatskim Zakonom o provedbi

Uredbe kao nadležna tijela za postupanje u skladu s Uredbom određeni su sudovi te javni bilježnici. S druge strane, u Republici Sloveniji su odredbe o provedbi Uredbe sadržane u Zakonu o nasljeđivanju (Zakon o dedovanju). Za provedbu Uredbe je 12. srpnja 2016. bio donesen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nasljeđivanju (ZD-C) te je kao nadležno tijelo u području primjene Uredbe određen sud.

Primjena Uredbe u Hrvatskoj i Sloveniji može biti vrlo izazovna. U dosadašnjoj (skromnoj) praksi (hrvatskih) nadležnih tijela u primjeni Uredbe otvorila su se pitanja uz određivanje „uobičajenog boravišta“ i „prekograničnog elementa“ kod pojedinih nasljednopravnih stvari, pitanja kojim je osobama potrebno dostaviti Europsku potvrdu o nasljeđivanju, čuvanja izvornika Potvrde, sama kompleksnost sadržaja zahtjeva za izdavanje Potvrde, ili pak problemi u odnosu na okolnost da Potvrda izdana u drugoj državi članici ne sadrži sve podatke potrebne za upis prava u odgovarajući (hrvatski) upisnik, zemljišnu knjigu, prema lex fori. Tomu treba pridodati i okolnosti nepoznavanja postojanja Uredbe u ovom području i njezina sadržaja, a time i inzistiranje nekih osoba/tijela (poput banaka, zavoda za mirovinsko osiguranje) na delibacijskom postupku u slučaju kada je predložena odluka o nasljeđivanju donesena u drugoj državi članici, ili pak inzistiranje na Europskoj potvrdi o nasljeđivanju u slučaju kada je predložena odluka o nasljeđivanju donesena u drugoj državi članici i vice versa.

Prema dostupnim podacima, u Hrvatskoj dominiraju Europske potvrde o nasljeđivanju izdane u Sloveniji, kao i obrnuti slučaj: Potvrde namijenjene za provedbu u Sloveniji, a što ukazuje na postojanje pravnog prometa isprava o nasljeđivanju među partnerima ovoga projekta (izvor: Hrvatska javnobilježnička komora, upitnik HJK-O-2/18-41 od 7. 11. 2018.).

Važnija literatura za područje primjene Uredbe u Hrvatskoj i Sloveniji

1. Commission Staff Working Document Accompanying the Proposal for a Regulation, Summary of the Impact Assessment, Brussels, SEC(2009) 411 final C7-0236/09 14.10.2009;
2. Green Paper, Succession and wills, Commission of the European Communities, Brussels, 01.03.2005 COM(2005) 65 final;
3. Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 1329/2014 od 9. prosinca 2014.;
4. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council, COM(2009)154 final, 14.10.2009;
5. The Stockholm Programme — an Open and Secure Europe Serving and Protecting Citizens (2010/C 115/01);
6. The Hague Programme: Strengthening Freedom, Security and Justice in the European Union, 2005/C 53/0113 December 2004.;
7. Uredba (EU) Br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012.;
8. Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. NN 152/2014;
9. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nasljeđivanju (ZD-C) od 12.7.2016. Uradni list RS 63/2016;
10. Aras Kramar Slađana, Uredba (EU) br. 650/2012 o nasljeđivanju: o priznanju odnosno prihvaćanju i izvršenju odluka, javnih isprava i sudskih nagodbi te europskoj potvrdi o nasljeđivanju, Zbornik radova, Šesti međunarodni naučni skup Dani porodičnog prava „Imovinskopravni aspekti porodičnih odnosa", Pravni Fakultet Univerziteta „Džemal Bijedić" u Mostaru, Mostar, 2018., stranice: 185-199;
11. Dutta Anatol, Novo međunarodno nasljedno pravo Evropske unije – prvo čitanje Uredbe o nasljednom pravu, Nova pravna revija, Časopis za domaće, njemačko i evropsko pravo, broj 2/2013, stranice: 9-22;
12. Ivanc Tjaša, Kraljić Suzana, European certificate of succession – was there a need for a european intervention?, Anali Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici, 12th Regional Pil Conference: “Private International Law on Stage – National, European and International Perspectives”, 23 and 24 October, 2015, stranice: 249-273;
13. Kerem Giray Faruk, Possible Impacts of EU Succession Regulation No 650/2012 on Turkish Private International Law, Anali Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici, 12th Regional Pil Conference: “Private International Law on Stage – National, European and International Perspectives”, 23 and 24 October, 2015, stranice: 235-247;
14. Köhler Andreas, General Private International Law Institutes in the EU Succession Regulation – Some Remarks, Anali Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici, 12th Regional Pil Conference: “Private International Law on Stage – National, European and International Perspectives”, 23 and 24 October, 2015, stranice: 169-191;
15. Meškić Zlatan, Private International Law on Stage – Art. 36 of the Succession Regulation on States with more than one Legal System as a Model for Pil Reforms in South East Europe, Anali Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici, 12th Regional Pil Conference: “Private International Law on Stage – National, European and International Perspectives”, 23 and 24 October, 2015, stranice 275-296;

16. Poretti Paula, Nadležnost, nadležna tijela i postupci prema Uredbi (EU) br. 650/2012 o nasljeđivanju, Zb. Prav. fak. Sveuč. Rij. (1991) v. 37, br. 1, stranice: 561-587 (2016);
17. Poretti Paula, Odlučivanje o imovinskim odnosima bračnih drugova u ostavinskim postupcima sukladno Uredbi 2016/1103 o bračnoimovinskom režimu, Zb. Prav. fak. Sveuč. Rij. (1991) v. 38, br. 1, stranice: 449-474 (2017);
18. Solomon Dennis, The Boundaries of the Law Applicable to Succession, Anali Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici, 12th Regional Pil Conference: "Private International Law on Stage – National, European and International Perspectives", 23 and 24 October, 2015, stranice: 193-220;
19. Vassilakakis Evangelos, The Choice of the Law Applicable to the Succession Under Regulation 650/2012 – An Outline, Anali Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici, 12th Regional Pil Conference: "Private International Law on Stage – National, European and International Perspectives", 23 and 24 October, 2015, stranice: 221-234.

Kontakti za Projekt i provedbu u Hrvatskoj:

Anja Šupraha, voditeljica projekta
hpc@hpc.hr
tel.: +385 1 4854 934

Kontakti za provedbu Projekta u Sloveniji

Katarina Vučko, nacionalna koordinatorica projekta za Sloveniju
katarina.vucko@mirovni-institut.si
tel.: +386 1 234 77 20

